

Του **Γιάννη Ανδρουλιδάκη** *

Όταν, την 21η Απριλίου 2002, η φιγούρα του Ζαν-Μαρί Λεπέν εμφανιζόταν στους γαλλικούς τηλεοπτικούς δέκτες ως η μία από τις δύο που προκρίνονταν στον δεύτερο γύρο των τότε προεδρικών εκλογών, απέναντι στον δεξιό Ζακ Σιράκ, πέραν του γενικότερου «πολιτικού σεισμού» που προκλήθηκε, ένα συλλογικό τραύμα με στοιχεία ενοχής κληροδοτήθηκε στο εσωτερικό της γαλλικής Αριστεράς, ιδιαίτερα της επαναστατικής. Το ποσοστό 27% που είχαν συγκεντρώσει οι επτά υποψήφιοι στα αριστερά του Σοσιαλιστικού Κόμματος (εκ του οποίου 11% οι υποψήφιοι/ες της επαναστατικής κομμουνιστικής αριστεράς) είχε εμφανώς παίξει τον ρόλο του σε αυτή την επιτυχία του πατέρα Λεπέν, που κατά τα άλλα έμοιαζε τότε με ...λογιστικό ατύχημα.

Οι οργανώσεις αυτές κλήθηκαν ξαφνικά να απολογηθούν για το ότι υπάρχουν, να δώσουν όρκους πίστης στη δημοκρατία και τους υποψηφίους της, να μετανοήσουν για το κακό που προκάλεσαν. Απαντώντας αμήχανα, με τον έναν ή τον άλλον τρόπο, απέτυχαν πρωτίστως να δικαιολογήσουν την εμβέλειά τους ή ακόμα και το μέγεθός τους και σταδιακά οδηγήθηκαν σε μια συρρίκνωση που όμοιά της δεν είχε γνωρίσει το γαλλικό αντικαπιταλιστικό κίνημα τα χρόνια που ακολούθησαν τον Μάη του 1968. Οι τρεις μεγάλες αντικαπιταλιστικές οργανώσεις τη Γαλλία, οι τροτσκιστικές LO και LCR (κατοπινό NPA), αλλά και η αναρχοσυνδικαλιστική CNT (διεσπασμένη πλέον σε δύο κομμάτια), πέρασαν μέσα σε 10 χρόνια από τα σχεδόν 20.000 μέλη που είχαν σε κάτι λιγότερο από 5.000.

Σήμερα, η ενοχή αυτή δεν υπάρχει. Με το Σοσιαλιστικό Κόμμα στο 6%, τις πολιτικές του Ολάντ να έχουν γεννήσει το μεγαλύτερο απεργιακό κίνημα στη χώρα μετά το 1995 και την Ακροδεξιά να καταγράφεται σταθερά ως η πρώτη συνεκτική πολιτική δύναμη της χώρας σε όλες τις εκλογικές αναμετρήσεις μετά το 2012, ο καθένας και η καθεμία αντιλαμβάνονται ότι η κρίση του γαλλικού πολιτικού συστήματος είναι δομική και όχι λογιστική.

Η Γαλλία διανύει στην πραγματικότητα τον 32ο συνεχόμενο χρόνο φιλελευθεροποίησης της οικονομίας της και αποσάρθρωσης των εργατικών σχέσεων. Αν και σε όλα αυτά τα χρόνια απέφυγε ένα σοκ ανάλογο με αυτό των ελληνικών μνημονίων, ωστόσο το πείραμα του μιθριδατισμού απέτυχε. Το πολιτικό της σύστημα καταστράφηκε ολοσχερώς. Τρία παράλληλα πολιτικά γεγονότα εξηγούν τη νέα ασταθή πολιτική γεωγραφία.

Το πρώτο είναι η κατακόρυφη μείωση της ισχύος της Γαλλίας στο πλαίσιο της ΕΕ έναντι της Γερμανίας, κάτι που ενίσχυσε τον γαλλικό σωβινισμό και έδωσε εθνικά και ιμπεριαλιστικά χαρακτηριστικά στον ευρωσκε-πτικισμό, που ήταν πάντοτε ισχυρός στη χώρα. Αυτό δεν αφορά μοναχά τη Λεπέν, αλλά επίσης τον επεικώς αμφίσημο λόγο του Μελανσόν, καθώς και την παραδοσιακή Δεξιά του Φιγιόν.

Το δεύτερο είναι η απόλυτη απαξίωση του Σοσιαλιστικού Κόμματος ως πηγή διαφθοράς και παρακμής, που συμπαρασύρει και το καταστροφικό Γαλλικό ΚΚ, το οποίο εμμένει πεισματικά στη δορυφοριοποίησή του γύρω από αυτό. Η επιτυχία της υποψηφιότητας Μελανσόν, πέραν της εύλογης συγκρότησης δυνάμεων που προέκυψαν από τη γενική απεργία του καλοκαιριού, οφείλεται επίσης και στον επιθετικό λόγο του κατά των Σοσιαλιστών, ο οποίος ακούγεται σαν καθαρό νερό σε απογοητευμένα τμήματα της εργατικής τάξης.

Το τρίτο γεγονός αφορά στη διαπίστωση ότι η φιλελεύθερη πολιτική των τελευταίων ετών διέκοψε ακόμα και μια αμφιλεγόμενη πολιτική κοινωνικών υπηρεσιών στα υποβαθμισμένα αστικά προάστια, με τα οποία ουδέποτε ενδιαφέρθηκε να συνδεθεί το οργανωμένο εργατικό κίνημα, προκαλώντας ένα τεχνητό κόψιμο της Γαλλίας στα δύο. Ο μέσος λευκός Γάλλος εργαζόμενος των πόλεων, την ίδια στιγμή που προλεταριοποιείται ο ίδιος, νιώθει συχνά ότι «πολιορκείται» από το μαζικό υποπρολεταριάτο των Αφρικανών και των Αράβων στα προάστια. Έτσι, αν και το ποσοστό της Ακροδεξιάς στο Παρίσι παραμένει εξαιρετικά χαμηλό (5%), το αίσθημα αυτό είναι η κύρια πηγή της μεγάλης ενίσχυσής της στην επαρχία.

Σε κάθε περίπτωση, η βέβαιη επικράτηση του Μακρόν στον δεύτερο γύρο δεν απαντά στο πρόβλημα της συστημικής κρίσης στη Γαλλία. Η αστική τάξη είναι υποχρεωμένη να φτιάξει από το πουθενά ένα κόμμα στον εκλεκτό της, αποτελούμενο από τα πιο διεφθαρμένα και απαξιωμένα μέλη του «παλιού» πολιτικού προσωπικού, προκειμένου να κυβερνήσει. Η αντοχή μιας τέτοιας πλειοψηφίας είναι, κοινωνικά και πολιτικά, εξαιρετικά αμφίβολη.

Υπό αυτή την έννοια για τη γαλλική Αριστερά, πολιτική και κοινωνική, ανοίγεται ένας δρόμος ευκαιριών. Θα μπορέσει να ξεπεράσει τον πατριωτικό λόγο του Μελανσόν που επιχειρεί να ξαναφέρει από το παράθυρο τη σοσιαλδημοκρατία στην Ευρώπη σε καιρό

κρίσης; Αν χρειαστεί να ποντάρουμε στο ΚΚ, η πιθανότητα να πάρουμε πίσω τα λεφτά μας είναι μηδαμινή. Τα μαζικά γαλλικά συνδικάτα που πρωταγωνίστησαν στο κίνημα του καλοκαιριού και έχουν αποφύγει την εκτροπή σε πλήρως διαχειριστικές λογικές (CGT, SUD και άλλα μικρότερα), πρέπει μάλλον να συνηθίσουν στην ιδέα ότι καλούνται πλέον να θέσουν την κοινωνική ατζέντα.

* δημοσιογράφος, μέλος της αναρχοσυνδικαλιστικής πρωτοβουλίας «Ροσινάντε»

Δημοσιεύτηκε στο Πριν στις 7 Μάη 2017